

OPŠTINA BIJELO POLJE

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA MLADE
(2020 - 2021)

SADRŽAJ

LISTA ČLANOVA RADNE GRUPE.....	4
UVOD	4
INSTITUCIONALNI OKVIR ZA SPROVOĐENJE OMLADINSKE POLITIKE NA LOKALNOM NIVOU.....	5
ANALIZA STANJA U OBLASTIMA OD ZNAČAJA ZA MLADE.....	6
A.MLADI OSTVARUJU EKONOMSKU I SOCIJALNU SIGURNOST KROZ OLAKŠAN PRISTUP TRŽIŠTU RADA I STICANJE ZAPOSLENJA.	6
Konsultacije sa mladima	8
B.MLADIMA JE OBEZBIJEĐEN PRISTUP KVALITETNOM OBRAZOVANJU	9
Konsultacije sa mladima	10
C. MLADI AKTIVNO, MOTIVISANO I PROAKTIVNO UČESTVUJU U PROCESIMA DONOŠENJA ODLUKA, RAZVOJA ZAJEDNICE I KREIRANJA I SPROVOĐENJA POLITIKA	11
Konsultacije sa mladima	12
D. MLADI SU DOBROG ZDRAVLJA, BEZBJEDNI, IMAJU OBEZBIJEĐEN PRISTUP ADEKVATNOM SISTEMU PODRŠKE ZA PRELAZAK U ODRASLO DOBA I SAMOREALIZACIJU.....	12
Konsultacije sa mladima	14
E. MLADI IMAJU PRISTUP KVALITETNIM KULTURNIM SADRŽAJIMA KAO KREATORI I KONZUMENTI ..	15
Konsultacije sa mladima.....	15
Monitoring i evaluacija sprovođenja lokalne omladinske politike.....	16
AKCIONI PLAN ZA PERIOD 2020 – 2021.....	17
KLJUČNI ISHOD A: MLADI OSTVARUJU EKONOMSKU I SOCIJALNU SIGURNOST KROZ OLAKŠAN PRISTUP TRŽIŠTU RADA I STICANJE ZAPOSLENJA.....	18
KLJUČNI ISHOD B: MLADI IMAJU PRISTUP KVALITETNOM OBRAZOVANJU	20
KLJUČNI ISHOD C: MLADI SU AKTIVNI GRAĐANI, UKLJUČENI, MOTIVISANI, PROAKTIVNI I UČESTVUJU U PROCESIMA DONOŠENJA ODLUKA, RAZVOJA ZAJEDNICE, U KREIRANJU POLITIKA I NJIHOVOM SPROVOĐENJU	21
KLJUČNI ISHOD D: MLADI SU DOBROG ZDRAVLJA, BEZBJEDNI, IMAJU PRISTUP ADEKVATNOM SISTEMU PODRŠKE ZA TRANZICIJU U ODRASLO DOBA I SAMOREALIZACIJU, SAMOSVJESNI SU, INOVATIVNI, POKAZUJU INICIJATIVU I PRIHVATAJU RAZLIČITOSTI.....	23
KLJUČNI ISHOD E: MLADI IMAJU PRISTUP KVALITETNIM KULTURNIM I MEDIJSKIM SADRŽAJIMA KAO KREATORI I KONZUMENTI	25

KLJUČNI ISHOD F: USPOSTAVLJEN JE NORMATIVNO PRAVNI OKVIR ZA SPROVOĐENJE OMLADINSKE
POLITIKE..... 26

LISTA ČLANOVA RADNE GRUPE

Predsjednik opštine **Petar Smolović** obrazovao je *Radnu grupu za izradu Lokalnog plana akcije za mlade za period 2020-2021.godina*, u sastavu:

- **Saida Čikič**, sekretarka Sekretarijata za lokalnu samoupravu.....koordinatorka,
- **Miloš Kljajević**, Sekretarijat za lokalnu samoupravu.....član,
- **Anis Abazović**, Sekretarijat za lokalnu samoupravu.....član,
- **Mirha Kasumović**, Sekretarijat za lokalnu samoupravu.....članica,
- **Rajko Peković**, Sekretarijat za lokalnu samoupravu.....član,
- **Maida Dobardžić**, JZU Dom zdravlja Bijelo Polje.....članica,
- **Sanja Nedović**, ZZZCG Biro rada Bijelo Polje.....članica,
- **Vanja Mašković**, Centar za socijalni rad Bijelo Polje.....članica,
- **Ajsela Madžgalj**, JU Gimnazija "Miloje Dobrašinović" Bijelo Polje.....članica,
- **Snežana Nedović**, MUP PJ- Bijelo Polje.....članica,
- **Marko Maslovarić**, JU Centar za sport i rekreaciju Bijelo Polje.....član,
- **Željko Đukić**, NVO "Multimedijal Montenegro".....član,
- **Mladen Španjević**, NVO "Evropski omladinski centar".....član,
- **Gordana Radović**, NVO "Omladinski klub" Bijelo Polje.....članica.

Administrativno-tehničke poslove kao i pomoć u izradi Lokalnog akcionog plana za mlade (2020-2021) obavljao je Sekretarijat za lokalnu samoupravu i eksterna konsultantkinja **Aleksanda Gligorović**.

UVOD

Lokalni akcioni plan za mlade izrađen je u skladu sa Zakonom o mladima (2019) i Nacionalnom strategijom za mlade (2017-2021).

U svrhu izrade plana formirana je Radna grupa, koju su činili predstavnici i predstavnice Opštine Bijelo Polje, Centra za socijalni rad, JZU Dom zdravlja Bijelo Polje, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore – Biro rada Bijelo Polje, MUP- PJ Bijelo Polje, Vaspitno-obrazovnih ustanova i NVO-a. Radna grupa radila je na analizi stanja i definisanja prioriteta, a uz aktivan proces konsultacija sa mladima i predstavnicima NVO koje sprovode programe i projekte za mlade.

Proces izrade plana kroz organizovanje konsultacija sa mladima podržale su i dvije nevladine organizacije koje su sredstva za ove namjene dobila putem konkursa Ministarstva sporta i mladih: NVO CAZAS i NVO Juventas.

NVO Juventas je organizovao Forum mladih tokom kojeg su mladi davali svoje mišljenje o situaciji u opštini Bijelo Polje u skladu sa ishodima Nacionalne strategije za mlade (2017-2021) kao krovnog dokumenta koji određuje prioritete omladinske politike u Crnoj Gori.

NVO CAZAS je u sklopu ispitivanja potreba obuhvatio 285 ispitanika, od čega 63,2% ženskog pola i 36,5% muškog pola, starosti od 15 – 25 godina. Analiza je obuhvatala sljedeće oblasti: Zaposlenje i obrazovanje; Mobilnost; Zdravlje; Kultura, kreativnost i slobodno vrijeme; Aktivizam i mladi; Mapiranje pozitivnih primjera rada sa mladima. Metodologija ispitivanja potreba je bila online upitnik sa kombinacijom zatvorenih i otvorenih pitanja i fokus grupa sa mladima.

Rezultate ovih istraživanja i ispitivanja potreba mladih je Radna grupa uzela u razmatranje prilikom analize stanja, a predlozi mladih inkorporirani su u sami Akcioni plan.

INSTITUCIONALNI OKVIR ZA SPROVOĐENJE OMLADINSKE POLITIKE NA LOKALNOM NIVOU

Na nivou Opštine Bijelo Polje, važno je istaći da postoji široka struktura koja se bavi temama od značaja za građane i građanke uključujući mlade, pogotovo u dijelu zaštite ranjivih grupa mladih i osiguranja jednakih prava za sve. Na osnovu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih mjesta Sekretarijata za lokalnu samoupravu, u okviru Odjeljenja za ljudska i manjinska prava i prevenciju bolesti zavisnosti, poslovi se obavljaju u okviru kancelarija i to:

- Kancelarija za prevenciju bolesti zavisnosti,
- Kancelarija za mlade,
- Kancelarija za osobe sa invaliditetom,
- Kancelarija za Rome,

- Kancelarija za rodnu ravnopravnost.

Na nivou Opštine Bijelo Polje, najvažniju ulogu u dijelu sprovođenja omladinske politike ima lokalna Kancelarija za mlade. U Kancelariji za mlade obavljaju se poslovi:

- predlaganje mjera i sprovođenje politike za unaprjeđenje položaja mladih,
- učestvovanja u izradi lokalnih akcionih planova i opštinskih propisa u oblastima društvenog života koji se tiču mladih,
- koordiniranja i podsticanja saradnje između opštine i omladinskih organizacija i udruženja i koordiniranja i podsticaja ostvarivanja međupštinske i međunarodne saradnje i razmjene koja se odnosi na omladinu,
- drugi poslovi iz nadležnosti Opštine, u kojim mogu biti uključeni mladi.

ANALIZA STANJA U OBLASTIMA OD ZNAČAJA ZA MLADE

A. MLADI OSTVARUJU EKONOMSKU I SOCIJALNU SIGURNOST KROZ OLAKŠAN PRISTUP TRŽIŠTU RADA I STICANJE ZAPOSLENJA.

Ekonomska sigurnost

U trenutku izrade ovog dokumenta (oktobar 2019.god) na evidenciji ZZZCG-Biro rada Bijelo Polje nalazi se 657 mladih osoba koje aktivno traže zaposlenje. Od ovog broja je 420 osoba ženskog pola, 238 je visokoškolaca, od čega je 160 ženskog pola. Moramo da napomenemo da je u toku prijava mladih zbog uključivanja u *program Stručnog osposobljavanja* i da broj mladih prijavljenih na evidenciju Biroa rada iz dana u dan raste.

Institucije koje se bave mladima u ovoj oblasti su: Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo prosvjete, Zavod za zapošljavanje, Lokalna samouprava. Osim pomenutih institucija na nivou opštine Bijelo Polje, ovim pitanjem se bave i određene nevladine organizacije.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore-Biro rada Bijelo Polje ima programe koji su namjenski rađeni za mlade osobe. Posebno značajan i popularan je *program Stručnog osposobljavanja* koji se u Crnoj Gori sprovodi 7 godina unazad. Ovaj program je namijenjen mladim visokoškolcima kako bi stekli svoje prvo radno iskustvo u visokom nivou obrazovanja. Trenutno je otvoren poziv za prijavljivanje mladih koji žele da se uključe u ovaj program, i isti je u 2018.godini 242 visokoškolca uspješno pohađalo.

Tokom 2019. u *program Osposobljavanja za samostalan rad* uključeno je 58 mladih, u *program Osposobljavanje za rad kod poslodavca* 29 lica, a u javne radove uključeno je 9 mladih do 30 godina.

Profesionalna orijentacija se godinama radi sa mladima iz završnih razreda osnovnih i srednjih škola. Sistem rada je koncipiran tako što savjetnik za profesionalnu orijentaciju u dogovoru sa psiholozima i pedagogima škola obiđe završne razrede i tom prilikom održa čas informisanja o važnosti pravilnog izbora srednje škole i fakulteta. Nedostatak u ovoj organizaciji je što su uključene samo gradske škole. Veliki broj mladih dođe na individualno testiranje i savjetovanje. Na godišnjem nivou taj broj bude preko 500 mladih.

Informativno-motivacioni seminari su namijenjeni i pokazuju uglavnom interesovanje mladih osoba. Naime, ovaj seminar u okviru Zavoda za zapošljavanje izvode sertifikovani treneri, a odnosi se na rad sa nezaposlenima da bi ih motivisali i edukovali kako se pokrenuti i tražiti posao. Ovom prilikom učesnici kroz radioničarski tip rada uče kako se predstaviti poslodavcu, kako napisati CV, molbu ili propratno pismo. U nedostatku ljudskih resursa ali i slabe motivisanosti mladih, ovaj tip seminara se sprovodi sporadično.

Program sezonskog zapošljavanja jeste program koji je namijenjen za sve nezaposlene, međutim tokom sezone najveći broj zaposlenih na sezonskim poslovima su mladi. U ovogodišnjoj sezoni zaposlenje je našlo oko 80 mladih iz Bijelog Polja.

Stop sivoj ekonomiji je program koji podrazumijeva rad na 7 mjeseci i ove godine je uposlio 44 mlade osobe sa naše evidencije. Program je namijenjen mladim osobama (do 30 godina) sa stečenim visokim obrazovanjem i radnim iskustvom u nivou obrazovanja u najkraćem trajanju od devet mjeseci. Učesnici se uz rad osposobljavaju za pružanje tehničke podrške i pomoći službenim licima Poreske uprave, Uprave za inspeksijske poslove, Uprave policije i Uprave carina u suzbijanju sive ekonomije.

Program kreditiranja mladih u biznisu ima za cilj podsticanje osnivanja i razvoja poslovanja mikro preduzeća i preduzetništva koji su u vlasništvu crnogorskih državljana u životnoj dobi do 35 godina života. Dakle, namjera je da se toj ciljnoj grupi posveti posebna pažnja kako bi se obezbijedio viši stepen uključivanja u preduzetništvo i stvaranje uslova za uspješnije poslovanje mladih.

Socijalna sigurnost

Prema podacima MONSTAT-a stopa siromaštva u Sjevernom regionu skoro je tri puta veća od stope siromaštva u Centralnom i Južnom regionu.

U domenu socijalne zaštite najvažnija je svakako javna ustanova Centar za socijalni rad za opštinu Bijelo Polje (CSR Bijelo Polje). CSR je operativni izvršilac programa i opredeljenja Vlade Crne Gore i Ministarstva rada i socijalnog staranja u oblasti socijalne i dječje zaštite. Prava iz socijalne i dječje zaštite su: osnovna materijalna davanja i usluge socijalne i dječje zaštite. Osnovna materijalna davanja se dijele na davanja iz oblasti socijalne zaštite i davanja iz oblasti dječje zaštite.

Osnovna materijalna davanja u socijalnoj zaštiti su: materijalno obezbjeđenje, lična invalidnina, dodatak na njegu i pomoć, zdravstvena zaštita, troškovi sahrane, jednokratne novčane pomoći i naknada roditelju ili staratelju korisnika prava na ličnu invalidninu.

Iz oblasti dječje zaštite u Centru za socijalni rad se ostvaruju sledeća prava: naknada za novorođeno dijete, dodatak za djecu, troškovi ishrane u predškolskim ustanovama, pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama, refundacija naknade zarade i naknada zarade za porodiljsko odnosno roditeljsko odsustvo, naknada po osnovu rođenja djeteta i refundacija naknade zarade i naknada zarade sa polovinom punog radnog vremena.

Usluge u oblasti socijalne i dječje zaštite su: podrška za život u zajednici, savjetodavno – terapijska i socijalno – edukativna usluga, smještaj, neodložne intervencije i druge usluge.

Pravo na dodatak za djecu može ostvariti dijete ili mlada osoba do 18 godina: 1) korisnik materijalnog obezbjeđenja; 2) korisnik dodatka za njegu i pomoć; 3) korisnik lične invalidnine; 4) korisnik bez roditeljskog staranja; 5) korisnik čiji je roditelj, usvojlac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje kao korisnik materijalnog obezbjeđenja zasnovao radni odnos na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije. Tokom

2018.godine,ovo pravo imalo je 17.194 djece i mladih do navršениh 18 godina života ili redovnog završetka srednje škole.

Pravo na pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama imaju djeca i mladi koji su ostvarili pravo na vaspitanje i obrazovanje u skladu sa posebnim zakonom. To pravo obuhvata: 1) troškove smještaja u ustanovi; 2) troškove prevoza.

Djeca i mladi, koji se upućuju na vaspitanje i obrazovanje van mjesta prebivališta, odnosno boravišta, imaju pravo na troškove smještaja u ustanovu za vrijeme trajanja vaspitanja i obrazovanja, u skladu sa ovim zakonom. Pravo na obezbjeđenje troškova smještaja ima i pratilac ovih lica. Tokom 2018.godine, ovo pravo iskoristilo je 252 djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama.

Na porodičnom smještaju-hraniteljstvu nalazi se 20 djece i mladih iz naše opštine.

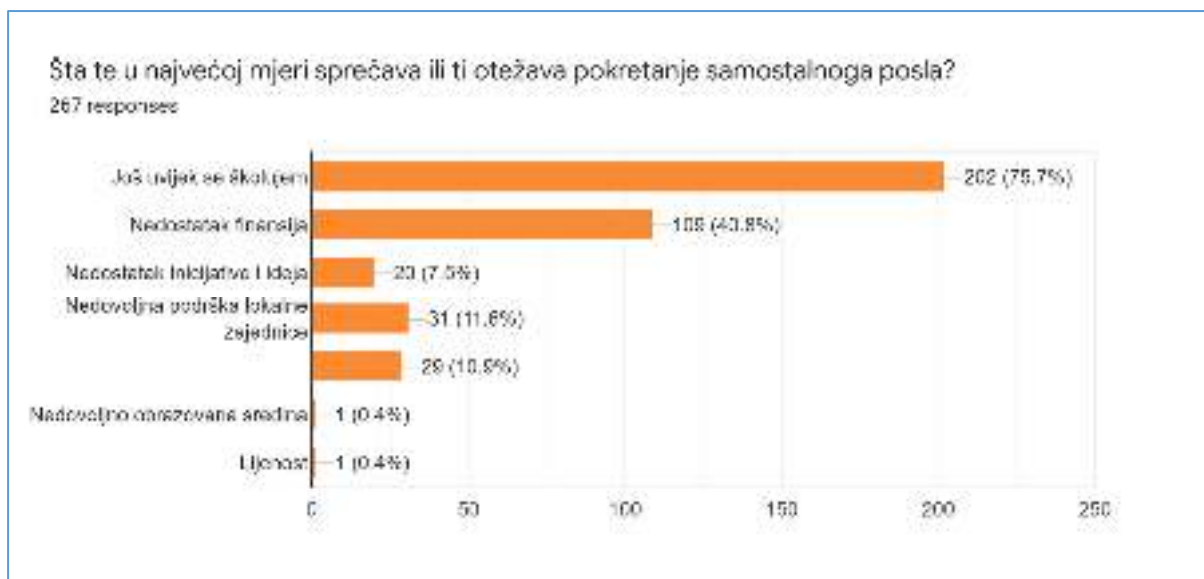
U JU Dnevni centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju "Tisa" u Bijelom Polju, na boravku se nalazi 24 lica a 1 dijete iz Bijelog Polja sa smetnjama u razvoju je smješteno u Malu grupnu zajednicu u Bijelom Polju. Devetoro djece je smješteno u resursne centre u Crnoj Gori a 5 djece i mladih u ustanove van Crne Gore.

U okviru pružanja usluge smještaja projektom Centra za socijalni rad uz finansijsku podršku UNDP-a opremljen je za stanovanje jedan stan u užem gradskom jezgru a namijenjen je za mlade koji se osamostaljuju pri izlasku iz ustanova socijalne i dječije zaštite a koji trenutno koriste dva korisnika.

Posebnu saradnju CSR njeguje sa JU Dnevn centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju "Tisa" kao i sa NVO sektorom kroz utvrđivanja prioriteta lica u stanju socijalne potrebe, raspodjelu donacija, pružanjem podataka i informacija i u drugim oblastima saradnje. U JU "Centar za podršku djeci i porodici" žrtvama porodičnog nasilja pružaju su usluge kratkoročnog zbrinjavanja, obezbijedjuje se psihološka, pedagoška i materijalna pomoć. Stručni radnici Centra za socijalni rad, socijalni radnik, psiholog i pedagog stručnu pomoć pružaju djeci, mladima i porodicama koje su disfunkcionalne i u kojima je kao rezultat disfunkcionalnosti manifestovano nasilje.

Konsultacije sa mladima

U procesu konsultacija 60,7% mladih je istaklo da želi da započne spostveni posao. Najveći broj njih kao prepreku navodi to što se još uvijek školuje, dok je najveći razlog onih koji se ne školuju nedostatak finansija. Takodje, najveći broj mladih smatra da su za dobijanje posla bitna lična poznanstva i kontakti.

Kao glavne probleme mladi iz Bijelog Polja navode:

- Nedovoljna informisanost mladih,
- Nedovoljan broj slobodnih radnih mjesta za zapošljavanje,
- Nedovoljna zainteresovanost nadležnih za mišljenje i probleme mladih,
- Nedovoljno volonterskih aktivnosti i podrške u volontiranju.

Kao predlog rješenja za prioritetne probleme mladi su naveli:

- „Career days“ za informisanje o stepenu zaposlenja za određenu struku i posao u Crnoj Gori,
- Različiti projekti za promociju aktivizma mladih i jačanje preduzetničkih ideja,
- Jačanje aktivnosti volonterskog kluba, ne samo srednjoškolski već gradski/opštinski,
- Otvaranje prostora za mlade – omladinski klub/centar .

B. MLADIMA JE OBEZBIJEĐEN PRISTUP KVALITETNOM OBRAZOVANJU

U Bijelom Polju postoje tri srednje škole sa 1843 učenika/ca: Srednja stručna škola koja broji 602 učenika, Elektro-ekonomska škola koja broji 721 učenika i Gimnazija “Miloje Dobrašinović” koja broji 521 učenika.

Obrazovni program je predvidio i po dva časa neposrednog rada sa učenicima ili obaveznih izbornih sadržaja. Obavezni izborni sadržaji su dio opšteg, javno važećeg obrazovnog programa za srednju školu i u potpunosti su uskladjeni sa ciljevima i zadacima. Međutim usljed preopterećenosti učenika brojem časova, nedostatkom prostora iz razloga što škole rade u dvije smjene, nemotivisanosti i učenika a nekada i samih nastavnika, ovaj sadržaj se ne realizuje u punoj mjeri.

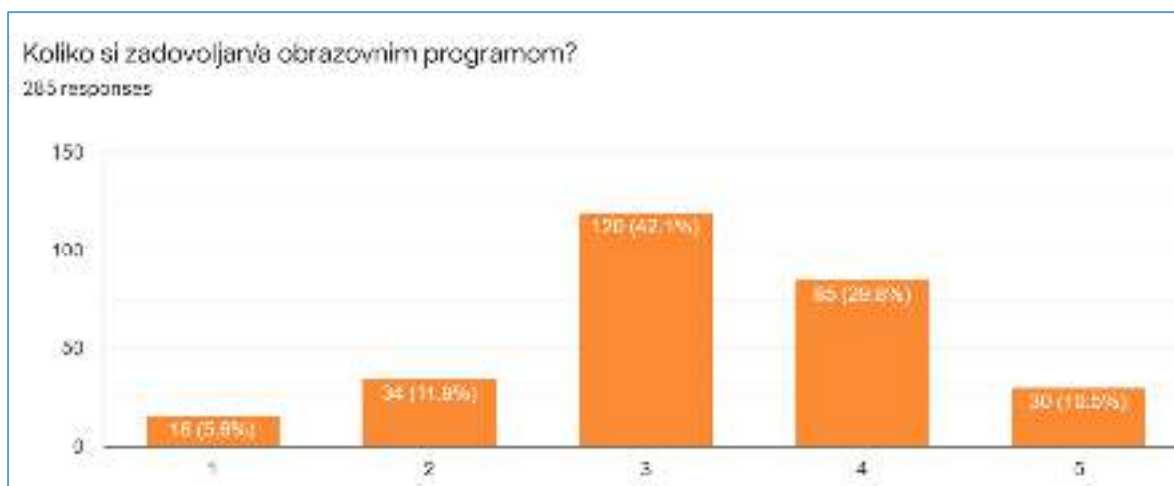
Postoji jedan broj međunarodnih programa mobilnosti studenata, kao i stipendija stranih vlada gdje se srednjoškolcima i studentima pruža mogućnost daljeg usavršavanja.

Što se tiče fondova za talente, od prošle godine je Ministarstvo prosvjete Vlade Crne Gore nagradilo devet srednjoškolaca iz Bijelog Polja, i to osam učenika iz Gimnazije “Miloje Dobrašinović” i jednog učenika iz Srednje stručne škole.

Što se tiče neformalnog obrazovanja to je ono što mlade posebno privlači zbog prilagođenosti programa potrebama i željama a na drugačiji način u odnosu na formalno obrazovanje. Na ovaj način mladi bi mogli da se istaknu, prepoznaju po kvalitetu. Neke NVO se bave pitanjem mladih i oni su im ciljna grupa ali ne u dovoljnoj mjeri. Pozitivni primjeri nacionalno aktivnih organizacija su na primjer: NVO Juventas i NVO Cazas su odradili jedan broj projekata za mlade iz Bijelog Polja gdje su obučili 10-ak učenika za vršnjačke edukatore za program zdravih stilova života, za rad učeničkih parlamenata, za stavove o LGBT populaciji, informativno-edukativne kampanje o drogama, alkoholizmu i pušenju.

Konsultacije sa mladima

U procesu konsultacija, samo 42,1% mladih je istaklo da je zadovoljno obrazovnim programom koji pohađaju.

Najveći broj konsultovanih mladih, njih 57,2% smatra da u Bijelom Polju nema dovoljno oblika neformalnog obrazovanja za mlade, a čak 22,8% ne zna. Njih 80% smatra bitnim dodatno usavršavanje kroz obuke koje nijesu dio formalnog obrazovanja.

Kao glavne probleme u obrazovanju mladi su naveli:

- Loši uslovi u školama – loše opremljeni kabinet,
- Nedostatak praktične nastave,
- Nepostojanje asistenata za osobe sa invaliditetom tokom školovanja,
- Nedostatak stručnih predmeta u školama,
- Nedostatak edukativnih programa za mlade (programi neformalnog obrazovanja).

Kao glavne prilike u obrazovanju mladi su naveli:

- Eksperimentalni smjerovi u srednjim školama,
- Organizovanje i podrška u opštinskim i nacionalnim takmičenjima.

C. MLADI AKTIVNO, MOTIVISANO I PROAKTIVNO UČESTVUJU U PROCESIMA DONOŠENJA ODLUKA, RAZVOJA ZAJEDNICE I KREIRANJA I SPROVOĐENJA POLITIKA.

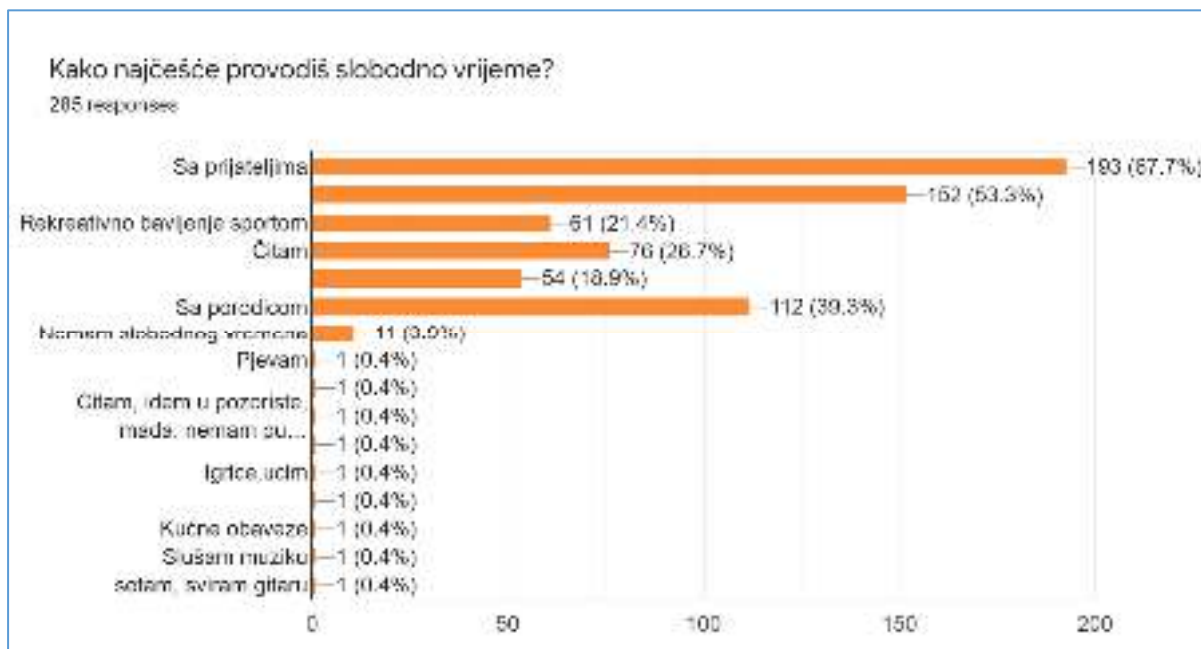
U Bijelom Polju postoji određeni broj organizacija i institucija koje sprovode aktivnosti za mlade u oblasti aktivizma, volonterizma, uključivanja mladih u donošenje odluka na lokalnom nivou ili u razvoju zajednice.

Ova vrsta aktivnosti u najvećem dijelu je fokus nevladinih organizacija, Crvenog krsta i obrazovnog sistema, pogotovo škole, koje kroz volonterske sekcije i klubove razvijaju aktivistički i humane vrijednosti mladih.

I ako postoje učenički i studentski parlamenti kroz koje mladi mogu učestvovati u procesima kreiranja omladinskih politika, na istim nije data mogućnost odlučivanja u procesima razvoja zajednice i sprovođenja odluka na lokalnom nivou.

Konsultacije sa mladima

Tokom procesa konsultacija mladi navode da svoje slobodno vrijeme najviše provode sa prijateljima.

Kao probleme u ovoj oblasti mladi su naveli:

- Neučestvovanje predstavnika studenata u opštinskom parlamentu,
- Mali broj volonterskih klubova,
- Nedovoljna podrška za mogućnosti osamostaljivanja mladih osoba sa invaliditetom.

Kao predložena rješenja za prioritetne probleme mladi su naveli:

- Da predstavnik studentskih organizacija učestvuje u motivisanju mladih ljudi,
- Stvaranje mogućnost veće uključenosti mladih u rad određenih opštinskih organizacija,
- Uključivanje većeg broja medicinskog osoblja u rješavanje invaliditeta mladih.

D. MLADI SU DOBROG ZDRAVLJA, BEZBJEDNI, IMAJU OBEZBIJEĐEN PRISTUP ADEKVATNOM SISTEMU PODRŠKE ZA PRELAZAK U ODRASLO DOBA I SAMOREALIZACIJU

U sklopu JZU Dom zdravlja Bijelo Polje postoji: Savjetovalište za mlade, Savjetovalište za reproduktivno zdravlje, Savjetovalište za HIV/AIDS. Oko 300 mladih godišnje posjećuje savjetovališta. Najčešće su tu grupna predavanja, interaktivne radionice i individualni rad sa mladima na razne teme, konsultacije po potrebi sa psihijatrom, psihologom i ginekologom.

U Centru bezbjednosti Bijelo Polje postoji linija rada suzbijanje maloljetničke delinkvencije. Na tim poslovima rade 4 službenika/ce koji su prošli sve potrebne obuke i posjeduju sertifikate da su osposobljeni za rad sa djecom i mladima. U 2018.godini, je registrovano ukupno 35 maloljetnika u sukobu sa zakonom, izvršioca krivičnih djela i prekršaja.

Na zavidnom nivou su saradnja sa svim osnovnim i srednjim školama u Bijelom Polju kao i Centrom za socijalni rad. Centar bezbjednosti sa ovim institucijama usko saradjuje na poslovima koji se tiču djece i mladih, njihove bezbjednosti, sprečavanja svakog vida nasilja i zlostavljanja i suzbijanju svih oblike delinkventnog ponašanja uključujući i počinjena krivična djela.

Maloljetnici/ce su zastupljeni u svim vidovima i prekršaja i krivičnih djela. Primjetno je takođe da su kao počinioци i prekršaja i krivičnih djela uglavnom djeca i mladi muškog pola. Starosna granica za činjenje svih vidova delinkventnog ponašanja se zadnjih 10-tak godina znatno spustila niže, tako da djeca i mladi sve češće čine krivična djela na mlađim uzrastima. CB Bijelo Polje je zato počeo kontinuirano da sprovodi akcije kao što su: nedozvoljeno točenje alkohola maloljetnim licima, prosjačenje, suzbijanje kladjenja i kockanja, reci ne drogama, ponašanje u saobraćaju i suzbijanje vršnjačkog nasilja u školama. Akcije se sprovode u vidu održavanja predavanja učenicima u školama, dijeljenja flajera, obilazaka lokala i kladionica i slično. Unazad par godina se sproveda opsežna akcija na temu "Reci ne drogama" nakon čega je organizovan i fudbalski turnir na kome su učestvovalе ekipe đaka iz škola i ekipa policije.

Linija rada Centra bezbjednosti Bijelo Polje takođe i preko mas medija šalje poruke mladima o poslasticama nedoličnog ponašanja a takođe se sprovode i akcije ekskurzije koje za cilj imaju upoznavanje djece sa poslasticama delinkventnog ponašanja u zemlji i inostranstvu.

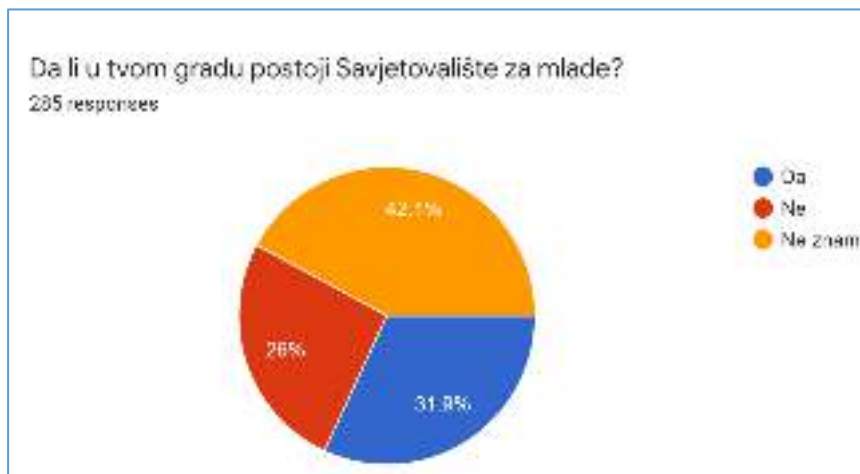
Ovakve i slične akcije su dale rezultat pa se u zadnih 2-3 godine maloljetnički kriminalitet u opštini Bijelo Polje znatno smanjio. Povećanje mladih u prekršaju bilježe se u oblasti bezbjednosti saobraćaja i to kao učesnike -vozače u saobraćaju, što se pripisuje mladalačkom buntu i želji da što prije nauče upravljanje motornim vozilima. Sva djela iz tog domena prekršaja, do sada nijesu imala ozbiljnijih posledica po zdravlje i tijelo djece.

Ono što posebno raduje su i posjete koje se redovno dogovaraju sa školama našem Centru bezbjednosti, kako bi se djeca na terenu upoznala sa radom Centra bezbjednosti i kako bi službenici Centra mogli adekvatno odgovoriti na svako njihovo pitanje.

Fokus pažnje Centra bezbjednosti dodatno je usmeren na rad sa marginalizovanim grupama djece kao i sa djecom koja potiču iz tzv. *riziko grupa*. Takođe posebnu pažnju i preventivni rad usmjeren je na suzbijanje svih vidova vršnjačkog nasilja u školama kao i internet nasilja. U saradnji sa školama Centar bezbjednosti se trudi da na vrijeme prepozna i otkrije svaki vid zanemarivanja i zlostavljanja djeteta i pruži pomoći istima. Sa tim u vezi takođe se sprovode edukacije djece i roditelja da prijave svaki vid nasilja koje trpi njihovo dijete, kako bi adekvatno mogli zaštititi to dijete, suzbiti i sankcionisati takava ponašanja i pomoći u prevazilaženju doživljene traume.

Konsultacije sa mladima

Tokom konsultacija malo više od trećine mladih je izjavilo da zna za postojanje Savjetovališta za mlade.

Kao probleme u ovoj oblasti mladi su naveli:

- Zavisnost od narkotika i kocke,
- Prekomjerna konzumacija duvana – nedostatak sistemskog rješenja iz domena prevencije upotrebe duvanskih proizvoda i odvikavanja od konzumacije duvana,
- Nedostatak entuzijazma i afirmacije ličnog razvoja u periodu prelaska u odraslo doba,
- Savjetovalište za mlade (u sklopu doma zdravlja) – nije posjećeno zbog osjetljivosti mladih da posjećuju dom zdravlja. Posjeta ove zdravstvene institucije se povezuje sa bolestima, pa iz toga razloga mladi dobrovoljno ne posjećuju ovo savjetovalište.

Predlozi za unapređenje trenutnog stanja :

- Povećanje broja sportskih aktivnosti kako bi se mladi udaljili od poroka,
- Povećanje broja tribina vezanih za faktore rizika po zdravlje mladih, kojima su mladi svakodnevno izloženi,
- Izmještanje savjetovališta za mlade iz doma zdravlja u srednje škole,
- Povećanje preventivnih aktivnosti u kontekstu smanjenja upotrebe duvanskih proizvoda a posebno u kontekstu odvikavanja od duvana).

E. MLADI IMAJU PRISTUP KVALITETNIM KULTURNIM SADRŽAJIMA KAO KREATORI I KONZUMENTI

U Bijelom Polju aktivan je određeni broj institucija i organizacija civilnog društva koje sprovode programe i bave se mladima u oblasti kulture. Tu među institucijama najveću ulogu ima JU Centar za djelatnosti kulture, JU Muzej Bijelo Polje ali i Ratkovićeve večeri poezije.

Centar za kulturu je prepoznatljiv po svojim sadržajima i uspjesima skoro na svim poljima umjetnosti, ne samo u Bijelom Polju i Crnoj Gori već i u okruženju, a tome najbolje svjedoči kvalitet manifestacija, festivala, pozorišnih predstava i drugih aktivnosti iz oblasti kulture koje Centar realizuje. Bjelopoljsko pozorište svoje aktivnosti sprovodi preko Večernje scene, Dječje scene i Pozorišne radionice. Naravno, tu je i gostujuća produkcija koja značajno utiče na kvalitet pozorišnog života i edukaciju mlađih generacija. Bjelopoljsko pozorište je u toku 2018.godine, u svojoj produkciji imalo pet pozorišnih predstava.

Veliki značaj za mlade u Bijelom Polju takođe daju i muzički festivali poput Jez festivala i White Field-a i slično.

Tokom 2018.godine, organizovan je Četrdeset osmi Festival dramskih amatera Crne Gore održan je u Bijelom Polju od 6. do 9. juna 2018. godine, pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Crne Gore i Opštine Bijelo Polje, u organizaciji JU Centra za djelatnosti kulture „Vojislav Bulatović – Strunjo“.

U okviru pratećeg programa festivala upriličene su i predstave za djecu, izložba radova studenata Fakulteta vizuelnih umjetnosti, promocija časopisa „Pozorište“ u izdanju Nikšićkog pozorišta i profesionalna predstava „Bog masakra“, koju je u čast nagrađenih izvelo Kraljevsko pozorište „Zetski dom“ sa Cetinja.

Ipak, mladi ističu da je nedovoljna podrška organizacijama i individualcima u kreiranju programa za mlade pogotovo podrška mladim stvaraocima.

Konsultacije sa mladima

Kao glavne prilike, mladi iz Bijelog Polja navode:

- Biblioteka,
- Gradska čitaonica,
- Centar za kulturu,
- Festivali (džez, tamburaši),
- Ratkovićeve večeri poezije,
- Bioskop.

Kao glavne probleme ova grupa mladih je navela:

- Nedovoljan broj projektovanih filmova i sadržaja namijenjenog mladima,
- Nedovoljan broj omladinskih likovnih izložbi,
- Nedovoljna afirmacija mladih u kontekstu kreiranja i realizacije kulturnih sadržaja,
- Nedovoljan broj pozorišnih predstava za mlade,
- Obezbjediavanje održivosti i afirmacije za školu za mlade glumce.

Monitoring i evaluacija sprovođenja lokalne omladinske politike

Praćenje uspješnosti realizacije plana i sprovođenja omladinske politike na lokalnom nivou vršiće nadležni opštinski Sekretarijat. On će u saradnji sa ostalim institucijama na lokalnom nivou i drugim partnerima iz zajednice (organizacijama civilnog društva, školama, fakultetima, neformalnim grupama mladih) raditi na podršci i samom sprovođenju ovog plana.

Planirano je osnivanje Lokalnog Savjeta za mlade (u skladu sa članom 18. Zakona o mladima) te će i ovo tijelo učestvovati u praćenju uspješnosti sprovođenja omladinske politike na lokalnom nivou, i doprinisati definisanju prioriteta.

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA MLADE (2020 – 2021)

KLJUČNI ISHOD A: MLADI OSTVARUJU EKONOMSKU I SOCIJALNU SIGURNOST KROZ OLAKŠAN PRISTUP TRŽIŠTU RADA I STICANJE ZAPOSLENJA				
Mjera	Aktivnost	Pokazatelj uspjeha	Odgovorni za realizaciju	Izvori finansiranja i iznos
A1. Otklanjanje barijera za pristup tržištu rada svim mladima	Informisanje mladih o pravima po osnovu nezaposlenosti kroz radionice	- Informisano minimum 50 mladih godišnje o programima CIPS-a i o programima razvoja preduzetništva	Biro Rada Bijelo Polje	Redovna budžetska sredstva
	Obezbeđivanje minimalnog iskustva kroz periodične obuke u javnom i privatnom sektoru	- 50 mladih godišnje steklo optimalno znanje i vještine	Opština Bijelo Polje, Biro rada Bijelo Polje	Redovna Budžetska sredstva
	Podsticanje mladih da se prekvalifikuju za deficitarna zanimanja na tržištu rada	- Informisano minimum 50 mladih o značaju prekvalifikacije	Biro Rada Bijelo Polje, NVO, preduzeća kojima je potrebna radna snaga	Redovna budžetska sredstva, NVO
A2. Podrška razvoju preduzetništva mladih	Motivisanje mladih za pokretanje sopstvenog biznisa, uključujući inovativne biznis ideje i obuka za pisanje biznis planova	- Minimum 20 mladih godišnje prošlo obuku	Opština Bijelo Polje, Biro Rada Bijelo Polje	Redovna bužetska sredstva
	Finansijska podrška razvoju preduzetništva mladih (konkurs za najuspješnije i najpotpunije preduzetničke ideje)	- Finasirano minimum 3 biznis plana	Opština Bijelo Polje, Biro Rada Bijelo Polje	Redovna bužetska sredstva
	Informisati mlade u kontinuitetu (info punktovi, okrugli stolovi) o dostupnim izvorima finansiranja sopstvenog biznisa, kao i o institucijama koje pružaju nefinansijsku	- Realizovana 2 info dana na godišnjem nivou - Informisano 200 mladih godišnje	Opština Bijelo Polje, Biro rada Bijelo Polje, IRF	Redovna bužetska sredstva

	podršku			
	Promocija mladih preduzetnika (primjera dobre prakse) kao podsticaj nezaposlenim mladim pri pokretanju sopstvenog biznisa (regionalna konferencija, video spotovi, društvene mreže)	<ul style="list-style-type: none"> - Osmišljena i organizovana promotivna kampanja - 300 mladih uključeno u organizaciju i realizaciju kampanje 	Opština Bijelo Polje, Biro rada Bijelo Polje, NVO,	Redovna budžetska sredstva, donatori, projekti
	Organizovanje posjeta mladih sajmovima preduzetništva	<ul style="list-style-type: none"> - Jednom godišnje 5 uspješnih preduzetnika/ca razmijenilo iskustva sa minimum 100 mladih 	Opština Bijelo Polje, Biro rada Bijelo Polje	Redovna budžetska sredstva
A3. Uspostavljen integrisani i holistički sistem podrške mladima ka dostojanstvenom zaposlenju	Osnivanje kreativnog biznis centra	<ul style="list-style-type: none"> - Razvijen program centra - Minimum 15 korisnika/ca biznis centra – koji su prošli obuke koriste prostor i usluge razvijene u okviru biznis centra 	Opština Bijelo Polje, NVO	Redovna budžetska sredstva, donatori, projekti
A4. Smanjenje neaktivnosti mladih	Obuka za pisanje CV-ja i motivacionih pisama kao i razvoj poslovne komunikacije	<ul style="list-style-type: none"> - Minimum 30 korisnika obuke godišnje 	Biro rada Bijelo Polje, NVO	Opština Bijelo Polje, NVO
	Formiranje omladinske zadruge pri Omladinskom servisu (klubu ili centru) kao podrška tržištu rada u vidu honorarnih poslova	<ul style="list-style-type: none"> - Formirana omladinska zadruga sa onlajn profilima članova/ica - Minimum 10 mladih godišnje učestvuje u programima 	Kancelarija za mlade, Omladinski servis (klub/centar)	Redovna budžetska sredstva, donatori, projekti

KLJUČNI ISHOD B: MLADI IMAJU PRISTUP KVALITETNOM OBRAZOVANJU				
Mjera	Aktivnost	Pokazatelj uspjeha	Odgovorni za realizaciju	Izvori finansiranja i iznos
B1. Podrška razvoju neformalnog obrazovanja	Informisanje mladih o konceptu neformalnog obrazovanja i promocija mogućnosti za uključivanje mladih	- Minimum 100 mladih godišnje informisano o programima	Kancelarija za mlade, NVO	Redovna budžetska sredstva
	Organizovanje kvizova i debata na školskom i opštinskom nivou (motivisuće teme za debate)	- Minimum 30 mladih godišnje uključenih u realizaciju	Opština Bijelo Polje, Škole, NVO	Redovna budžetska sredstva
	Organizovane obuke za mlade, kako bi i sami mogli da budu treneri za određene oblasti neformalnog obrazovanja	- Realizovana jedna obuka tokom trajanja akcionog plana - 25 mladih prošlo obuku	Kancelarija za mlade, NVO	Opština Bijelo Polje, donatori, projekti
B2. Unapređenje kvaliteta organizacije, realizacije i vrednovanja praktičnog obrazovanja u stručnim školama i univerzitetima	Promocija stručnog obrazovanja	- Informisano 100 učenika/ca godišnje	Biro rada Bijelo Polje	Redovna budžetska sredstva
	Identifikacija privrednih subjekata za pružanje usluga vannastavnih aktivnosti srednjim školama i fakultetima	- Formirana evidencija privrednih subjekata spremnih da kontinuirano i organizovano prenesu svoja znanja đacima i studentima/kinja	Kancelarija za mlade, NVO	Redovna budžetska sredstva
B3. Razvoj socio-emocionalnih vještina mladih	Sprovođenje radionica za mlade za razvoj socio-emocionalnih vještina	- Minimum 100 mladih godišnje obuhvaćeno radionicama	Kancelarija za mlade, Škole, NVO	Opština Bijelo Polje, NVO, donatori, projekti
B4. Prevencija i smanjenje ranog napuštanja škole	Uspostaviti sistem vršnjačke podrške učenicima koji ne postižu dobre rezultate u nastavi	- U program vršnjačke podrške uključiti minimum 20 učenika godišnje. - Smanjen procenat mladih koji	Škole, NVO	Opština Bijelo Polje, donatori, projekti

		<i>napuštaju školu (napomena: ovo je indikator koji prati Ministarstvo prosvjete kroz MEIS)</i>		
	Kreirati program za motivaciono on-line učenje interesantnih tema gdje bi predavači bili studenti koji studiraju van granica Crne Gore	- <i>Minimum 20 mladih koji bi uzeo učešća</i>	<i>NVO, škole, fakulteti</i>	<i>Opština Bijelo Polje, donatori, projekti</i>
B5. Promocija obrazovne mobilnosti mladih	Kreirana Facebook grupa i/ili Instagram profil za informisanje mladih o mogućnostima za obrazovnu mobilnost	- <i>Objavljeno minimum 100 članaka godišnje</i> - <i>Minimum 1000 mladih godišnje informisano</i>	<i>Kancelarija za mlade</i>	<i>Redovna budžetska sredstva</i>

KLJUČNI ISHOD C: MLADI SU AKTIVNI GRAĐANI, UKLJUČENI, MOTIVISANI, PROAKTIVNI I UČESTVUJU U PROCESIMA DONOŠENJA ODLUKA, RAZVOJA ZAJEDNICE, U KREIRANJU POLITIKA I NJIHOVOM SPROVOĐENJU

<i>Mjera</i>	<i>Aktivnost</i>	<i>Pokazatelj uspjeha</i>	<i>Odgovorni za realizaciju</i>	<i>Izvori finansiranja i iznos</i>
C1. Razvoj kulture i učešće mladih	Osnivanje omladinskog servisa (omladinskog kluba ili centra)	- <i>Uspostavljen omladinski servis (klub ili centar)</i> - <i>Sprovedeno istraživanje među mladima o vrstama željenih programa i aktivnosti koje bi se sprovodile u omladinskom servisu(klubu ili centru)</i> - <i>Kreiran godišnji plan rada</i> - <i>Minimum 100 mladih godišnje koji koriste kapacitete omladinskog servisa</i>	<i>Opština Bijelo Polje</i>	<i>Opština Bijelo Polje, Ministarstvo sporta i mladih, donatori,proj ekti</i>

	Organizovane obuke za rad sa mladima u Omladinskom servisu (klubu ili centru)	- <i>Obučeno minimum 15 osoba za rad u omladinskom servisu (klubu ili centru)</i>	<i>Kancelarija za mlade u saradnji sa NVO</i>	<i>Opština Bijelo Polje, donatori, projekti</i>
	Informisanje mladih i sprovođenje obuke o mehanizmima za učešće u donošenju odluka	- <i>Minimum 25 mladih obuhvaćeno aktivnostima informisanja i obuke.</i>	<i>Kancelarija za mlade, mjesne zajednice, NVO, Centar za sport i rekreaciju, škole, fakulteti, mediji</i>	<i>Opština Bijelo Polje, NVO, donatori, projekti</i>
C2. Obezbjedivanje mehanizama / sistema za njegovanje aktivizma	Osnivanje novih i podrška radu postojećih volonterskih klubova koji informišu mlade o značaju volonterizma i organizuju volonterske akcije	- <i>U Bijelom Polju osnovana i rade minimum 2 volonterska klub</i> - <i>Kroz rad kluba/ova angažovano je minimum 100 mladih godišnje</i>	<i>Crveni krst, NVO, Škole</i>	<i>Opština Bijelo Polje, donatori, projekti</i>
	Obilježavanje Međunarodnog dana volontera (<i>International Volunteer Day – IVD</i>)	- <i>Sprovedena minimum jedna aktivnost za obilježavanje IVD</i> - <i>Podijeljen promotivno-edukativni materijal o značaju volonterizma</i> - <i>Uključeno 100 mladih prilikom realizacije volonterske akcije</i>	<i>Kancelarija za mlade, NVO, Crveni krst</i>	<i>Redovna budžetska sredstva</i>
	Obilježavanje Međunarodnog dana mladih	- <i>Organizovana minimum jedna aktivnost godišnje povodom obilježavanja Dana mladih</i>	<i>Kancelarija za mlade, NVO, Crveni krst</i>	<i>Redovna budžetska sredstva</i>

KLJUČNI ISHOD D: MLADI SU DOBROG ZDRAVLJA, BEZBJEDNI, IMAJU PRISTUP ADEKVATNOM SISTEMU PODRŠKE ZA TRANZICIJU U ODRASLO DOBA I SAMOREALIZACIJU, SAMOSVJESNI SU, INOVATIVNI, POKAZUJU INICIJATIVU I PRIHVATAJU RAZLIČITOSTI				
Mjera	Aktivnost	Pokazatelj uspjeha	Odgovorni za realizaciju	Izvori finansiranja i iznos
D1. Uspostavljanje efikasnih međusektorskih informativno-savjetodavnih tijela za mlade i roditelje	Razvijati i promovisati rad savjetovališta za mlade	- Minimum 100 mladih godišnje koristilo usluge Savjetovališta	Kancelarija za mlade, Dom zdravlja,	Opština Bijelo Polje, Doma zdravlja, donatori, projekti
D2. Razvoj omladinskog rada kao podrške za tranziciju ka autonomiji	Podrška omladinskim projektima u Bijelo Polju	- Podržana minimum 2 projekta godišnje koja sprovode omladinske organizacije i/ili organizacije za mlade	Opština Bijelo Polje	Opština Bijelo Polje
D3. Podrška psiho-fizičkom razvoju i očuvanju zdravlja mladih	Obuke budućih edukatora na temu psiho-fizičkog razvoja mladih koji će prenositi svoje znanje kroz sport rekreaciju i zdrave stilove života	- Minimum 20 edukatora koji su uzeli učešće u aktivnostima promocije zdravih stilova života u obrazovnim ustanovama	JU Centar za sport i rekreaciju	Redovna budžetska sredstva
	Organizovanje informativnih događaja i diskusija sa mladima i roditeljima mladih o problemima svih oblika bolesti zavisnosti	- Organizovano najmanje 1 događaj godišnje - Programima obuhvaćeno minimum 50 roditelja godišnje	Kancelarija za prevenciju bolesti zavisnosti u saradnji sa Domom zdravlja, MUP-om, NVO	Redovna budžetska sredstva
	Organizovati informativne i edukativne programe o očuvanju reproduktivnog zdravlja	- Obilježen 1. decembar Međunarodni dan borbe protiv side - Organizovana 1 edukativna tribina za mlade godišnje	Kancelarija za mlade, Dom zdravlja, Crveni krst, NVO	Opština Bijelo Polje, Redovna budžetska sredstva

		<ul style="list-style-type: none"> - 100 mladih informisano i uključeno u realizaciju aktivnosti - Podijeljen promotivno-edukativni materijal 		Doma zdravlja, donatori, projekti
	Promocija zdrave ishrane i zdravih stilova života kroz organizovanje radionica, tribina, kampanja	<ul style="list-style-type: none"> - Organizovana minimum 1 obuka za vršnjačke edukatore o zdravim stilovima života - Organizovana jedna mjesečna kampanja godišnje o značaju fizičke i sportske aktivnosti za mlade - Minimum 200 mladih obuhvaćeno programima promocije zdrave ishrane i zdravih stilova života 	Kancelarija za mlade, Savjetovalište za mlade, JU Centar za sport i rekreaciju, NVO	Opština Bijelo Polje, donatori, projekti
	Kreiranje i realizovanje programa u cilju suzbijanja i prevencije vršnjačkog nasilja	<ul style="list-style-type: none"> - Osmišljen minimum 1 video spot sa porukom nulte tolerancije na vršnjačko nasilje - Promovisan spot uz edukativne tribine o posljedicama koje nosi vršnjačko nasilje i za počinioca i za žrtvu - Minimum 90 mladih uključeno u realizaciju programa 	Opština Bijelo Polje u saradnji sa NVO i MUP-om, Centrom za socijalni rad, školama, medijima	Opština Bijelo Polje, donatori
	Sprovođenje istraživanja o stepenu i oblicima nasilja među vršnjacima u Bijelom Polju	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovedeno istraživanje o stepenu i oblicima nasilja među vršnjacima u Bijelom Polju - Urađena prezentacija istraživanja za 90 mladih i 90 roditelja 	Kancelarija za mlade, NVO u saradnji sa MUP-om, Centrom za socijalni rad, školama, medijima	Opština Bijelo Polje, donator, projekti
	Kampanja sa ciljem veće bezbjednosti mladih u	<ul style="list-style-type: none"> - Osmišljena i realizovana 1 kampanja godišnje 	Kancelarija za mlade, NVO u	Opština

	saobraćaju	- Minimum 90 mladih uključeno u kampanju	saradnji sa MUP-om	Bijelo Polje, projekti
--	------------	--	--------------------	------------------------

KLJUČNI ISHOD E: MLADI IMAJU PRISTUP KVALITETNIM KULTURNIM I MEDIJSKIM SADRŽAJIMA KAO KREATORI I KONZUMENTI				
Mjera iz Nacionalne strategije	Aktivnost	Pokazatelj uspjeha	Odgovorni za realizaciju	Izvori finansiranja i iznos
E1. Podrška mladim kreatorima kulture i medijskih sadržaja	Organizovanje izložbi mladih likovnih stvaralaca	- Organizovana minimum jedna izložba godišnje	Opština Bijelo Polje, Centar za kulturu, NVO, škole	Opština Bijelo Polje, donator, projekti
	Podrška organizovanju festivala na kojima se predstavljaju mladi muzičari/ke	- Podržana i/ili organizovana minimum 2 festivala - Uključeno minimum 3 mladih muzičara po festivalu	Opština Bijelo Polje, Centar za kulturu, NVO,	Opština Bijelo Polje, donator, projekti
	Podrška školama u štampanju školskih časopisa gdje su autori tekstova mladi	- Odštampan minimum jedan školski časopis godišnje	Opština Bijelo Polje, Škole	Opština Bijelo Polje, donator, projekti
E2. Uvođenje inovativnih kulturnih sadržaja za sve mlade	Organizovanje filmskih projekcija na otvorenom prostoru	- Organizovano minimum 10 projekcija - Projekcijma prisustvovalo minimum 100 mladih	Opština Bijelo Polje, Centar za kulturu, NVO	Opština Bijelo Polje, donator, projekti

KLJUČNI ISHOD F: USPOSTAVLJEN JE NORMATIVNO PRAVNI OKVIR ZA SPROVOĐENJE OMLADINSKE POLITIKE				
<i>Mjera iz nacionalne strategije</i>	<i>Aktivnost</i>	<i>Pokazatelj uspjeha</i>	<i>Odgovorni za realizaciju</i>	<i>Izvori finansiranja i iznos</i>
F1. Jačanje kapaciteta lokalne samouprave za razvoj, sprovođenje i monitoring omladinske politike	Jačanje kapaciteta Kancelarije za mlade i organizovanje obuka u skladu sa akreditovanim programima	- Zaposleni Kancelarije za mlade uspješno pohađali minimum 1 akreditovani program godišnje iz oblasti omladinske politike i rada sa mladima.	Opština Bijelo Polje	Opština Bijelo Polje
	Osnivanje Lokalnog Savjeta za mlade	- Objavljen Javni poziv za članove/ice Lokalnog Savjeta za mlade - Napravljen Pravilnik o radu Lokalnog savjeta za mlade	Opština Bijelo Polje	Opština Bijelo Polje
F2. Unapređenje međuresorske saradnje na lokalnom nivou na polju sprovođenja omladinske politike	Organizovanje sastanaka sa svim akterima koji rade sa mladima na lokalnom nivou	- Organizovan minimum jedan sastanak godišnje sa predstavnicima Srednjih škola, fakulteta, Biroa rada Bijelo Polje, CSR, MUP-om, Domom zdravlja	Opština Bijelo Polje	Opština Bijelo Polje
F3. Unapređenje statistike na lokalnom nivou i znanja o mladima	Sprovođenje istraživanja o položaju i potrebama mladih u Bijelom Polju	- Minimum jedno istraživanje u dvije godine - Obuhvaćeno minimum 300 mladih istraživanjem	Kancelarija za mlade, NVO	Opština Bijelo Polje,